

Thách thức của Ukraine: Những người lính mệt mỏi, đạn dược không đáng tin cậy

Weary Soldiers, Unreliable Munitions: Ukraine's Many Challenges

[New York Times](#)

Cù Tuấn, biên dịch

24/7/2023

Các thành viên của một đội sơ tán y tế Ukraine ở Lyman, miền đông Ukraine, đang chờ đợi trong boongke tiền tuyến của họ để nhận cuộc gọi từ đồng đội khi tiếng nổ vang lên gần đó.

Ảnh: NYT

Tóm tắt: Các phóng sự trong một tháng của các phóng viên New York Times cho thấy cuộc giao tranh gần như bế tắc và Ukraine phải đối mặt với một loạt trở ngại trước một kẻ thù khó nhằn.

Sở chỉ huy của một trong những tiểu đoàn thuộc Lữ đoàn cơ giới số 53 của Ukraine có mùi cây thông mới chặt. Mùi hương này phát ra từ những thanh đỡ bằng gỗ trong mê cung chiến hào tạo nên phần lớn căn cứ thô sơ của đơn vị bên ngoài thị trấn Avdiivka đang bị bao vây.

Trong phòng chỉ huy chính, tivi màn hình phẳng, máy tính và đường truyền internet vệ tinh đang phát hình ảnh từ các máy bay không người lái nhỏ của một nhóm binh sĩ Ukraine dùng để theo dõi phần chiến tuyến của họ.

Những gì họ thấy hầu như là một sự bế tắc đầy bạo lực.

Khi cuộc chiến bước vào tháng thứ 17, cuộc giao tranh đã tạo thành một nhịp điệu đáng chú ý. Nga và Ukraine đang mắc kẹt trong thế trận tấn công và phản công qua lại đầy chết chóc.

Pháo binh Nga không còn có lợi thế rõ ràng và các lực lượng Ukraine đang phải vật lộn với hệ thống phòng thủ kiên cố của Nga. Họ đang tiến hành tấn công quân Nga ở phía nam, nhưng bị chặn lại do các bãi mìn dày đặc.

Họ chiếm được vùng lãnh thổ nhỏ nhưng phải chịu chi phí quá lớn. Các bệnh viện dã chiến mà đã bị đóng cửa sau trận chiến ở thành phố Bakhmut phía đông đã được mở cửa trở lại, theo các tình nguyện viên. Các binh sĩ Ukraine đã mô tả quân Nga là một kẻ thù khó nhằn.

“Chúng tôi và họ đang chơi trò đổi mạng người lấy mạng người, và họ thì có nhiều người và thiết bị hơn”, một chỉ huy người Ukraine có trung đội chịu thương vong khoảng 200% kể từ khi Nga tiến hành cuộc xâm lược toàn diện vào năm ngoái cho biết.

Bài phân tích về cuộc chiến này của New York Times dựa trên hàng chục chuyến thăm tiền tuyến và các cuộc phỏng vấn vào tháng 6 và tháng 7 với các binh sĩ và chỉ huy Ukraine ở các vùng Donetsk và Kharkiv, nơi đã diễn ra nhiều trận chiến.

Những chuyến thăm đó cho thấy quân đội Ukraine đang phải đối mặt với hàng loạt thách thức mới và lâu dài đã góp phần vào bước tiến chậm chạp của họ.

Ukraine đã làm rất tốt trong việc điều chỉnh một cuộc chiến tranh phòng thủ – kết nối internet vệ tinh Starlink, phần mềm công cộng và máy bay không người lái sẵn có để theo dõi liên tục quân Nga từ các điểm chỉ huy. Nhưng khi tấn công thì khác: Ukraine chỉ đạt được tiến bộ nhỏ trong khả năng phối hợp trực tiếp giữa quân đội của họ tiếp giáp quân Nga nhất trên cái gọi là đường số 0 và số quân tấn công về phía trước.

Bộ binh Ukraine đang ngày càng tập trung nhiều hơn vào các cuộc tấn công vào các chiến hào của Nga, nhưng sau khi chịu hàng chục nghìn thương vong kể từ khi bắt đầu chiến tranh, những binh sĩ này thường là những tân binh ít tuổi hơn và được huấn luyện ít hơn. Và khi quân Nga bị đánh bật khỏi một vị trí, họ đã trở nên lão luyện hơn trong việc nhắm mục tiêu vào vị trí đó bằng pháo binh, đảm bảo quân Ukraine không thể ở lại đó lâu.

Đạn dược đang trở nên khan hiếm và có nhiều loại đạn dược gửi từ các quốc gia khác nhau.

Các binh sĩ Ukraine cho biết, việc đó đã buộc các đơn vị pháo binh Ukraine phải sử dụng nhiều

đạn hơn để bắn trúng mục tiêu vì độ chính xác của các loại đạn khác nhau là rất khác nhau. Ngoài ra, một số đạn pháo và tên lửa cũ được gửi từ nước ngoài đã làm hỏng các thiết bị của họ và làm bị thương binh lính. Alex, một chỉ huy tiểu đoàn người Ukraine, cho biết: “Bây giờ đó là một vấn đề rất lớn”.

Cuối cùng, trong những tháng mùa hè, ngày trăng và địa hình vẫn là những yếu tố quan trọng quyết định liệu chiến dịch có thành công hay không. Các lực lượng phòng thủ hầu như luôn có lợi thế, cho dù là do các chiến hào vô hình hay các đơn vị chiến tranh điện tử ẩn giấu, sử dụng sự lừa dối và giấu mặt để đánh bật các lực lượng tấn công.

1. Lấy tọa độ và bắn

Hình ảnh mà người lính tên Valerii đang theo dõi trong trung tâm chỉ huy là phổ biến trong phần lớn các đơn vị Ukraine đang chiến đấu ở phía đông. Không giống như Mỹ và các quốc gia NATO khác sử dụng thiết bị liên lạc quân sự phức tạp để giám sát chiến trường, quân đội Ukraine sử dụng các chương trình ít tinh vi hơn nhưng dễ sử dụng hơn như ứng dụng nhắn tin trên điện thoại thông minh, phòng trò chuyện trên internet riêng và máy bay không người lái nhỏ do Trung Quốc sản xuất để theo dõi diễn biến dọc theo chiến tuyến.

Chúng là một tập hợp các phương thức thông tin liên lạc đặc biệt, nhưng hiệu quả, được phủ lên bằng phần mềm nội địa của Ukraine, cung cấp vị trí của các đơn vị Ukraine và các vị trí nghi ngờ có quân Nga.

Nhược điểm của hệ thống này là nó gần như được kết nối hoàn toàn với internet vệ tinh Starlink. Điều đó có nghĩa là khi các đơn vị Ukraine đang tấn công – khi không có bộ định tuyến Wi-Fi – sẽ mất nhiều thời gian hơn để truyền đạt thông tin quan trọng như mục tiêu pháo binh vì quân tấn công phải liên hệ với ai đó có kết nối internet để gọi hỗ trợ.

Quân đội Ukraine cũng đang tranh đấu với việc làm nhiễu sóng radio của quân Nga mà các binh sĩ đang sử dụng để cố gắng liên lạc với đồng đội của họ bằng internet.

Anton, người đứng đầu đơn vị súng phóng lựu tự động, cho biết: “Hầu hết chúng tôi nhận được tọa độ qua internet – nó an toàn và ngay khi chúng được truyền tới, chúng tôi sẽ sử dụng chúng ngay lập tức”.

Trong một trường hợp ở miền nam Ukraine vào năm nay, những người lính chiến đấu cho Ukraine đã cố gắng kết nối Internet Starlink với một phương tiện vận chuyển quân bọc thép khi họ tấn công một vị trí của Nga, nhưng ăng-ten của Starlink đã bị hỏa lực đồng đội bắn trúng khi tấn công quân Nga.

Tháng này, hệ thống này đã hoạt động như dự định. Một máy bay không người lái Ukraine quan sát đồng đất do một người lính Nga đào lên chất đồng bên cạnh chiến hào mà anh ta đang đào: nó sẽ là mục tiêu ưu tiên. Một chiến hào mới có nghĩa là quân Nga đang tiến gần hơn đến các phòng tuyến của Ukraine và sẽ là một công sự nữa cản đường quân Ukraine tấn công.

Tọa độ của chiến hào được gửi qua điện thoại thông minh và vài phút sau, tiếng nổ của viên đạn bay từ súng phóng lựu tự động Mk 19 đã tới sát sườn người lính Nga.

2. Tiêu diệt chiến hào: Nguy hiểm và cần thiết

Cả tiểu đội lính Ukraine thuộc lữ đoàn 59 đã ướt đầm mồ hôi. Lúc đó là cuối tháng 6 và họ đã thực hiện cùng một cuộc tập trận – tấn công vào một chiến hào được sử dụng để huấn luyện, chỉ cách tiền tuyến vài dặm – không biết bao nhiêu lần, băng qua đám cỏ mọc um tùm, bắn đạn giả dùng súng AK, sau đó lại nghỉ ngơi và làm lại từ đầu.

Mục đích của việc lặp đi lặp lại này là làm cho quy trình trở nên máy móc, để khi nhóm binh lính mới được huy động, tuổi từ 25 đến 40, cuối cùng cũng tiến ra tiền tuyến, họ sẽ không nao núng khi đến lúc cần tấn công chiến hào được phòng thủ cẩn mật của Nga.

Mykola, một trong những người lính trẻ trong nhóm, cho biết: “Chúng tôi chưa tham chiến nhưng chúng tôi đang chuẩn bị cho điều đó”.

Với cuộc chiến đã kéo dài đến năm thứ hai và cả hai quân đội đều thành thạo trong việc xây dựng và bảo vệ các công sự, tấn công các chiến hào đã trở thành một trong những nhiệm vụ nguy hiểm và cần thiết nhất đối với quân đội Ukraine đang cố gắng chiếm lại lãnh thổ. Huấn luyện các kỹ năng chuyên biệt hơn, chẳng hạn như lính bắn tỉa, đã bị loại bỏ để nhường chỗ cho các cuộc tấn công chiến hào.

Xung quanh thành phố phía đông Bakhmut, nơi đã bị quân Nga chiếm giữ vào tháng 5, các lực lượng Ukraine đã đạt được tiến bộ ở hai bên sườn thành phố vì lực lượng Nga có ít thời gian

hơn để đào sâu. Một số đơn vị tinh nhuệ của Ukraine trong khu vực rất thành thạo trong việc tấn công các chiến hào của Nga nhờ khả năng liên lạc và phối hợp tấn công tốt.

Nhưng các đội hình khác của Ukraine ở những nơi khác trên mặt trận đã gặp khó khăn trong việc bổ sung hàng ngũ của họ với những người lính kinh nghiệm dày dạn, có khả năng thực hiện các cuộc tấn công chiến hào thành công, do nhiều tháng chiến đấu đã làm nguồn lính bị cạn kiệt. Những người mới thay thế đôi khi là những tân binh lớn tuổi hơn được điều động.

“Làm sao bạn có thể mong đợi một người 40 tuổi trở thành một người lính bộ binh hay xạ thủ súng máy giỏi?” người chỉ huy Ukraine có trung đội đã nhận hàng chục thương vong đặt câu hỏi. Tuổi trẻ không chỉ có nghĩa là sức mạnh thể chất tốt hơn, những người lính trẻ tuổi cũng ít khi đặt câu hỏi về mệnh lệnh.

Trong những ngày gần đây xung quanh Bakhmut, thương vong của quân Ukraine đã tăng lên, một hệ quả trong chiến lược của Ukraine nhằm trói buộc các lực lượng Nga xung quanh thành phố để không cho họ rời đi ứng cứu cuộc phản công ở miền nam đất nước này. Quân Nga đã gấp rút đưa thêm các đơn vị pháo binh tới khu vực này để ngay cả khi họ mất một chiến hào trước cuộc tấn công của Ukraine, họ có thể nhanh chóng nã đạn vào các công sự đã mất, buộc quân Ukraine phải rút lui khỏi vùng đất mới tái chiếm.

3. ‘Vùng xanh’

Bên ngoài thị trấn phía đông Siversk, một nhóm quân đội Ukraine điều khiển một khẩu lựu pháo 105 mm do Mỹ cung cấp đã lắng nghe “người hàng xóm” của mình, một khẩu lựu pháo tự hành, bắn nhiều phát đạn. Sau đó, đội 105 mm nhận nhiệm vụ khai hỏa của riêng mình, thông qua điện thoại thông minh và Internet Starlink, nhắm vào một đội súng cối của Nga. Nhóm pháo thủ 105mm bóc lưới ngụy trang, bắn hai phát rồi lại ẩn nấp.

Nhiệm vụ bắn pháo đã thành công. Nhưng đối với nhiều đơn vị pháo binh Ukraine, điều đó không đơn giản.

Các tiểu đội pháo binh Ukraine đang điều hướng nhiều loại đạn được vận chuyển từ các quốc gia như Pakistan, Ba Lan, Bulgaria và Iran, buộc các tiểu đội pháo binh phải điều chỉnh mục tiêu dựa trên loại đạn đến từ quốc gia nào và đôi khi là tuổi của nó, mặc dù tất cả đều có cùng cỡ nòng.

Các lần nã pháo thường xuyên hầu như luôn mang lại việc đấu pháo trả đũa. Hai mươi phút sau khi một khẩu 105 mm của Ukraine bắn một loạt đạn, quân Nga đã bắn trả, dội bom chùm xuống khu vực, một loại đạn pháo kiêm tên lửa phát nổ và phân tán các chất nổ nhỏ hơn trên một khu vực rộng. Cả Nga và Ukraine đều đã sử dụng vũ khí này, mặc dù nhiều quốc gia đã cấm chúng.

Người Nga đã sử dụng bom chùm, tiểu đội pháo cho biết, vì họ không biết chính xác người Ukraine đang ở đâu, vì vậy họ đã chọn thay thế bằng cách phủ kín khu vực bằng những quả bom nổ nhỏ với hy vọng đánh trúng mục tiêu của họ ở đâu đó giữa những tán cây.

Một trong những đặc điểm nổi bật của trận chiến mùa hè ở miền đông Ukraine là tán lá. Che phủ một chiếc xe tăng hoặc pháo binh bằng lớp ngụy trang được người Ukraine gọi là “che giấu”, và quy trình này rất quan trọng để tránh bị máy bay không người lái và hỏa lực pháo binh chắc chắn sẽ phát hiện. Xung quanh Bakhmut, những cánh đồng và hàng cây được quân đội Ukraine gọi là “vùng xanh”.

Bên ngoài thị trấn Kreminna do Nga nắm giữ, xa hơn về phía bắc, nơi có rừng thông chiếm ưu thế về địa hình, quân Nga ở đó thường xuyên nã đạn vào cây để đốt cháy xuyên qua tán lá, các binh sĩ thuộc Lữ đoàn Phòng thủ Lãnh thổ số 100 cho biết. Trên chiến tuyến đó, quân đội Ukraine thường cẩn thận đến mức chôn rác để tránh máy bay không người lái phát hiện.

Thông thường, để khai hỏa hoặc điều động, các phương tiện chiến đấu của Ukraine phải từ bỏ mọi kiểu ngụy trang, để lộ chúng trước một loại vũ khí khác đã phổ biến khắp chiến tuyến trong những tháng gần đây: máy bay không người lái Lancet của Nga.

Thường được gọi là máy bay không người lái “kamikaze”, chúng đã buộc lực lượng pháo binh và xe tăng Ukraine phải thực hiện nhiều biện pháp để che giấu vị trí của mình. Một số đội lái xe tăng thậm chí đã hàn áo giáp tự chế vào tháp pháo của họ để cố gắng ngăn chặn các thiết bị tự phát nổ này.

Cách đó khoảng 40 dặm, trên một phần khác của chiến tuyến, những người lính từ Lữ đoàn Trinh sát Pháo binh Đặc biệt số 15 đang theo dõi một dải tần số vô tuyến từ màn hình máy tính của họ và cố gắng tìm ra cách đối phó với các máy bay Lancet. Gây nhiễu chúng là điều không thể, ít nhất là lúc này.

Các binh sĩ Ukraine cho biết rất khó bắn hạ các Lancet vì chúng hoạt động giống bom dẫn đường hơn là máy bay không người lái. Thay vào đó, radar chiến tranh điện tử của Ukraine, được gọi là NOTA, cố gắng gây nhiễu máy bay không người lái của Nga gần đó có lẽ đang gửi tọa độ đến Lancet. Nhưng đó là một việc rất khó, những người lính nói.

Marabu, một trung sĩ cấp dưới làm việc trong NOTA, cho biết: “Chúng tôi không biết chính xác cách họ liên lạc với nhau”.

Một người lính tác chiến điện tử khác nói thêm rằng họ chỉ có thể nhìn thấy Lancet trên màn hình một thời gian ngắn khi nó bật kết nối với luồng video, nhưng điều đó thường chỉ kéo dài khoảng 15 giây.

Chiến tranh điện tử là một bàn tay vô hình ẩn đằng sau phần lớn cuộc chiến, với khả năng của Nga vượt trội so với Ukraine. Quân Nga có thể phát hiện tín hiệu điện thoại di động và gây nhiễu GPS và tần số vô tuyến, đồng thời họ thường tìm kiếm các bộ định tuyến Wi-Fi Starlink để bắn phá bằng pháo binh.

“Đó là một vấn đề rất lớn đối với chúng tôi”, Marabu nói, đề cập đến khả năng chuyển đổi đầu ra tần số của máy bay không người lái của lực lượng Nga. Điều đó khiến NOTA khó xác định vị trí của máy bay không người lái ở tiền tuyến.

Tháng này, Marabu đã theo dõi một máy bay không người lái giám sát của Nga ở đâu đó trên thị trấn Svatove. Nằm ngoài tầm với của radar gây nhiễu của NOTA, tất cả những gì Marabu có thể làm là nhìn những chấm đỏ lao xuống một nền xanh trên màn hình của anh: Máy bay không người lái của Nga đang liên lạc lại với người điều khiển nó, gửi những thước phim phân giải thấp về cuộc chiến bên dưới.

<https://baotiangdan.com/2023/07/24>